സംഭാഷണം 2

പ്രൊഫസർ ടി.വി.മധു
ഫിലോസഫി വിഭാഗം, കോഴിക്കോട് സർവ്വകലാശാല

1. ഇതുവരെ നടന്നതും ഇപ്പോൾ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതുമായ ഗവേഷണത്തിന്റെ പ്രശ്നങ്ങളിൽനിന്നും പരിമിതികളിൽനിന്നും ഭാവി ഗവേഷണത്തിന്റെ ദിശാസൂചികകൾ എങ്ങിനെയായിരിക്കണമെന്നാണ് കരുതുന്നത്?

അറിവുണ്ടാക്കലാണല്ലോ ഗവേഷണം. സമൂഹത്തെക്കുറിച്ചോ വസ്തുക്കളെക്കുറിച്ചോ മനുഷ്യരെക്കുറിച്ചോ നിലവിലുള്ള അറിവുകളിൽ ചിലത് കൂട്ടിച്ചേർക്കുകയോ ഒഴിവാക്കുകയോ അഴിച്ചുപണികൾ നടത്തുകയോ ചെയ്യാനാണ് ഗവേഷകർ ശ്രമിക്കുന്നത്. വിശാലമായ അർത്ഥത്തിൽ ഇവയെല്ലാം അറിവുൽപാദനമാണ്. എന്താണ് അറിവ് എന്ന ചോദ്യം ഇവിടെ പ്രധാനമായി വരുന്നു. സ്വകീയമായ മൂല്യമുള്ള ഒന്നല്ല അറിവ് എന്നത്. അറിവുൽപാദനവും അങ്ങിനെത്തന്നെ. എന്തിനാണ് അറിവുണ്ടാക്കുന്നത്? സൂക്ഷ്മമായി നോക്കിയാൽ, അറിയലും അറിവുണ്ടാക്കലും ഒന്നല്ല. അറിയുക എന്നാൽ അറിവുണ്ടാക്കൽ ആവണമെന്നില്ല. സ്വയം അറിയുന്നതും ചുറ്റുപാടുകളെ അറിയുന്നതുമൊന്നും അറിവുൽപാദനമാവണമെന്നില്ല. മനുഷ്യജീവി അറിയുന്ന ജീവിയായിരിക്കും. ഇതിനർത്ഥം അത് അറിവുണ്ടാക്കുന്ന ജീവിയാണ് എന്നല്ല. അറിയൽ ഒരു ക്രിയയാണ്. അറിവുൽപാദനം എന്ന പ്രവൃത്തിയിൽ അറിവ് ഉൽപന്നമാണ്. ഒരു ജീവിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അറിയൽ അതിന്റെ ആയിരിക്കലിന്റെ സ്വഭാവം തന്നെയാവാം. മനുഷ്യജീവിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അതിന് സ്വയം അറിയുന്നതിന്റെ മറ്റൊരു മാനവും ഉണ്ടെന്ന് വരാം. അറിവും അനുഭവവും തമ്മിൽ ഇവിടെ വേർതിരിവില്ല. ഭവിക്കുന്നതിനോട് ചേർന്നുള്ള ആയിരിക്കലിന്റെ സ്വഭാവം തന്നെയാണത്. എന്നാൽ, അറിവ് ഉൽപന്നമാവുന്നത്, അറിവുൽപാദനം എന്ന ആശയം രൂപമെടുക്കുന്നത് മനുഷ്യർക്ക് തമ്മിൽത്തമ്മിലും ലോകത്തോടുമുള്ള ബന്ധം സങ്കീർണമാകുമ്പോഴാണ്. ചുറ്റുമുള്ള ലോകത്തെ നിയന്ത്രിക്കണം. പ്രകൃതിയെ വരുതിയിലാക്കണം. തമ്മിൽത്തമ്മിലുള്ള ബന്ധങ്ങളെ ക്രമപ്പെടുത്തണം. ഈ താൽപര്യങ്ങളുടെ യുക്തിയിന്മേലാണ് അറിവുൽപാദനം എന്ന ആശയം നിൽക്കുന്നത്. ഗവേഷണം എന്ന ആശയവും അങ്ങിനെത്തന്നെ. മനുഷ്യരുടെ അനാദിയായ സത്യാന്വേഷണത്തിന്റെ ഭാഗമായോ അതിന്റെ തുടർച്ചയായോ

ഗവേഷണത്തെ കണ്ടുകൂടാ. അത് തികച്ചും ആധുനികമായ ഒരു ഏർപ്പാടാണ്. അതിലെ സത്യാന്വേഷണം ആധുനികം എന്ന് വേണമെങ്കിൽ വിശേഷിപ്പിക്കാവുന്ന ജ്ഞാനസങ്കൽപനത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. ചരിത്രപരമായ മുൻവിധികളില്ലാത്ത ഒരു ജ്ഞാനവുമില്ല. മുൻവിധികളില്ലാത്ത അറിവ് എന്നതുതന്നെ ആധുനികതയുടെ, ജ്ഞാനോദയത്തിന്റെ ഒരു മുൻവിധിയാണ് എന്ന് ഗാദമർ (H.G. Gadamer) പറഞ്ഞത് ഓർമ്മവരുന്നു. നമ്മുടെ സർവകലാശാലകളിൽ നടന്നുവരുന്ന ഗവേഷണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനപരമായ ദൗർബല്യങ്ങളിലൊന്ന് അവയുടെ സാധാരണത്വമാണ്. അറിയലും അറിവിന്റെ വിഷയവും വിഷയിയുമൊക്കെ സ്വാഭാവികമായും അവിടെയുണ്ട് എന്ന മട്ടിൽ അത് മുന്നേറുന്നുണ്ട് എന്നാൽ എന്ത് എന്ന് ചോദ്യമില്ല. ഉദാഹരണത്തിന്, സാമൂഹ്യശാസ്ത്രഗവേഷണത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്ന ഒരാൾ ഒരു സാമൂഹികപ്രതിഭാസത്തെപ്പറ്റി പഠിക്കുന്നു. സാമൂഹികമാവുക എന്നാലെന്ത് എന്ന ചോദ്യം അതിലില്ല. ഇത് ഗവേഷകരുടെ പ്രശ്നമല്ല. ഗവേഷണം തന്നെ അങ്ങനെയാണ്. ഇന്ന്, ഗവേഷണം ശുദ്ധിയെക്കുറിച്ചുള്ള അതിന്റെ കപടമായ അവകാശവാദങ്ങളെ കയ്യൊഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ശുദ്ധമായ സത്യാന്വേഷണം എന്ന നുണ നമ്മൾ കേൾക്കുന്നില്ല. മുമ്പ് പറഞ്ഞ സാമൂഹ്യനിയന്ത്രണത്തിന്റെ യുക്തി ഒളിച്ചുവെക്കപ്പെടുന്നില്ല. അത് പരസ്യമായിട്ടുണ്ട്. കമ്പോളവും സ്റ്റേറ്റും ഒക്കെയാണ് ഗവേഷണത്തിന്റെ പരസ്യമായ സംഘാടകർ. ഇത് ഗവേഷണത്തിന്റെ അപചയമായല്ല കാണേണ്ടത്. അതിന്റെ സ്വാഭാവികയുക്തിയുടെ പ്രകാശനമായാണ്.

2. ശാസ്ത്ര, മാനവിക വിഷയങ്ങളുടെ ഗവേഷണത്തിൽനിന്ന് സാഹിത്യഗവേഷണത്തിലെ സവിശേഷമായ ജ്ഞാനനിർമിതിയെ വ്യതിരിക്തമായി കാണേണ്ടതുണ്ടോ? ഗവേഷണത്തിന് സാർവലൗകികമായ ദാർശനിക അടിത്തറ ഉണ്ടോ?

സത്യാന്വേഷണമാണ് ഗവേഷണം എന്നൊക്കെ പറയുന്ന പതിവുണ്ടല്ലോ. ഈയൊരു കാഴ്ചപ്പാട് മാറ്റിവെച്ചാൽ ഗവേഷണത്തിന്റെ ദാർശനിക അടിത്തറയെക്കുറിച്ച് വേവലാതിപ്പെടേണ്ടിവരില്ല. എന്താണ് സത്യം എന്നത്? മനുഷ്യർ പറഞ്ഞ ഏറ്റവും ദൈർഘ്യമുള്ള നുണയാണ് സത്യം എന്നു പറഞ്ഞത് നീത്ഷേ ആണ്. ഒരു പ്രസ്താവം പുറത്തുള്ള ലോകത്തിലെ വസ്തുതകളുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അത് സത്യമാണ് എന്നതാണ് ഒരു സങ്കൽപം. വസ്തുതകൾ പുറത്ത് നിലനിൽക്കുന്നു എന്നതാണ് അതിന്റെ മുൻധാരണ. വസ്തുതകൾ വസ്തുക്കളല്ല. അവ പുറത്തുള്ള ലോകത്തല്ല നിലനിൽക്കുന്നതെങ്കിലോ?

പരികൽപനകളിലൂടെയാണ് അവ സംഗതമാവുന്നത് എങ്കിൽ പ്രസ്താവങ്ങളുടെ നിജസ്ഥിതി കണ്ടെത്തുക എന്ന ആശയം തന്നെ പ്രശ്നവത്തായി മാറും. ലോകം എന്നതുതന്നെ മേൽപ്പറഞ്ഞ മട്ടിൽ സംഗതമാവുന്ന വസ്തുതകളുടെ കൂട്ടമാണെങ്കിൽ സത്യത്തിന് നിൽക്കക്കളിയില്ലാതാവും. ഒരു പ്രസ്താവത്തിന്റെ അവകാശവാദമായി സത്യത്തെ കാണുന്നവരുണ്ട്. ഏത് പ്രസ്താവവും അതിന്റെ തന്നെ സാധുതയെക്കുറിച്ച് വെച്ചുപുലർത്തുന്ന അവകാശവാദം എന്ന നിലയിൽ സത്യത്തെ കാണാം. എന്തായാലും സത്യം എന്ന സാമ്പ്രദായികമായ സങ്കൽപനത്തെ മുൻനിർത്തി ഏത് ഗവേഷണത്തെയും ശാസ്ത്രത്തിലെ ഗവേഷണവുമായി തട്ടിച്ചുനോക്കുന്ന രീതി ഇന്ന് ഏറെക്കുറെ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. പ്രകൃതിശാസ്ത്രത്തിലെ ജ്ഞാനത്തെ മാതൃകയായി കാണുന്ന പതിവും ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ജ്ഞാനസങ്കൽപനത്തെയും അതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കുന്ന രീതിവിദ്യയേയും പിന്തുടരുമ്പോഴാണ് സാമൂഹികമായ വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഗവേഷണങ്ങൾ അഭികാമ്യമാവുന്നത് എന്ന് ഇന്നാരും കരുതുന്നില്ല. ശാസ്ത്രത്തിലെ ജ്ഞാനോൽപാദനം അതിന്റെ തന്നെ ലബ്ധപ്രതിഷ്ഠമായ മാനദണ്ഡം അനുസരിച്ചുപോലും ശാസ്ത്രീയമാകുന്നില്ലെങ്കിൽ സാമൂഹികവിഷയങ്ങളിലെ പഠനങ്ങൾക്ക് ശാസ്ത്രമായി ചമയേണ്ട ബാധ്യതയില്ല. ഈ അർത്ഥത്തിൽ, സാമൂഹികശാസ്ത്രത്തിലെ ജ്ഞാനോൽപാദനം ഇന്നു കൂടുതൽ സ്വതന്ത്രവും സർഗാത്മകവുമാണ്. പ്രകൃതിയും സമൂഹവും സംസ്കാരവും ആണല്ലോ ഗവേഷണത്തിന്റെ മൂന്ന് മണ്ഡലങ്ങൾ. മാനവികവിഷയങ്ങൾ എന്ന് പരമ്പരാഗതമായി വിശേഷിപ്പിച്ചു പോരുന്ന അനുശീലനപദ്ധതികൾ മൂന്നാമത്തെ മണ്ഡലത്തിലാണ് ശ്രദ്ധയൂന്നുന്നത്. ഈ മണ്ഡലത്തിൽ ഗവേഷണം എന്ന ആശയത്തിന്റെ അർത്ഥംതന്നെ വേറെയാണ്. സാമ്പ്രദായികമായ അർത്ഥത്തിലുള്ള അറിവുൽപാദനമല്ല അവിടെ ഗവേഷണം. അറിവ് എന്ന ആശയംതന്നെ ഇവിടെ പ്രശ്നവത്താവുന്നു. അനുഭവങ്ങളുടെ മണ്ഡലമാണ് അതെന്നു പറയാം. ഒരർത്ഥത്തിൽ, അറിവു തന്നെ ആനുഭവികമായി നിൽക്കുന്ന ഇടമാണത്. അർത്ഥങ്ങളും മൂല്യങ്ങളും അനുഭൂതികളും ഒക്കെയാണ് ഇവിടെയുള്ളത്. മനുഷ്യജീവികൾ അവരവരെത്തന്നെ രൂപപ്പെടുത്തുകയും അഴിച്ചുപണിയുകയുമൊക്കെ ചെയ്യുന്ന ഇടത്തെയാണ് സാംസ്കാരികം എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കാവുന്നത്. അറിവിന്റെ വിഷയം എന്നനിലയിൽ ഒരു ഘടനയോ വ്യവസ്ഥയോ ഒന്നും അവിടെയില്ല. ആയിരിക്കുന്നതിന്റെയല്ല, ആയിത്തീരലിന്റെ ഇടം ആണത്. ഇവിടെ ഗവേഷണം അത്യന്തം സർഗാത്മകമായ ഇടപെടലായി മാറാതെ

തരമില്ല. ഇതിലെ സർഗാത്മകത, ജ്ഞാനോൽപാദനം എന്ന പരമ്പരാഗത സങ്കൽപനത്തിന്റെ അളവനുസരിച്ചുള്ളതാവണമെന്നില്ല. ഇവിടെ ഗവേഷകർ തൊടുന്നത് വസ്തുതകളെയല്ല. അർത്ഥങ്ങളേയും മൂല്യങ്ങളേയും വികാരങ്ങളേയും അഭിരുചികളേയും ഒക്കെയാണ്. അത്യന്തം സ്നിഗ്ധമാണ് അവിടുത്തെ സ്ഥിതിവിശേഷങ്ങൾ സൂക്ഷ്മമായ സംവേദനക്ഷമതയും ജാഗ്രതയും വേണം, ഗവേഷണത്തിന്. അറിവ് ഇവിടെ തൊട്ടറിയലാണ്. ഈ തൊട്ടറിവിന്റെ ജാഗ്രത ഇന്ന് സർവകലാശാലകളിൽ നടക്കുന്ന സാഹിത്യ-കലാ ഗവേഷണങ്ങളിലും മറ്റും കാണുന്നുണ്ടോ എന്ന് സംശയമുണ്ട്.

3. ഗവേഷണത്തിലേർപ്പെടുന്ന വ്യക്തിയുടെ ആത്മനിഷ്ഠമായ നിലപാട്, അല്ലെങ്കിൽ ഗവേഷകരുടെ രാഷ്ട്രീയപക്ഷം ഏതൊക്കെ നിലയ്ക്ക് പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്? എന്തുകൊണ്ട്?

എന്താണ് രാഷ്ട്രീയം, ഗവേഷണത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയം എന്താണ് എന്നീ ചോദ്യങ്ങളിലേക്ക് കടക്കുമ്പോൾ ഒരുപാട് കാര്യങ്ങൾ ചർച്ചചെയ്യേണ്ടി വരും. അതിന് മുതിരുന്നില്ല. ഒരു കാര്യം ഉറപ്പിച്ചു പറയാമെന്ന് തോന്നുന്നു. ജ്ഞാനം എന്നത് ഒരാളുടെ തലയിൽ പൊടുന്നനെ മിന്നുന്ന വെളിച്ചമല്ല. ഒരു പ്രസ്താവമോ ആശയമോ ജ്ഞാനമെന്ന് വിളിക്കാനുള്ള യോഗ്യത നേടുന്നത് ചില വ്യവസ്ഥകൾക്കകത്താണ്, ചില ശക്തിബന്ധങ്ങൾക്കകത്താണ്. ബന്ധങ്ങളുടെ ക്രമീകരണവും അതിനു പിന്നിലെ അധികാരത്തിന്റെ യുക്തിയുമൊക്കെ അറിവുൽപാദനവുമായി കെട്ടുപിണഞ്ഞു കിടക്കുന്നു. ഗവേഷണത്തിന്റെ ഇടത്തെ ഇവയിൽ നിന്നും മുറിഞ്ഞുമാറി നിൽക്കുന്ന ഇടമായി കാണാൻ ആവില്ല. ശാസ്ത്ര ഗവേഷണങ്ങൾ നടക്കുന്ന ലാബുകളെ പോലും അങ്ങിനെ കാണാനാവില്ല. ഡാർവിന്റെ പരിണാമസിദ്ധാന്തത്തെ അത്യധികം ആദരവോടെ കണ്ടപ്പോഴും അതിനെക്കുറിച്ച് മാർക്സ് ഒരു പരാമർശം നടത്തിയതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. മൂലധനവ്യവസ്ഥയുടെ മൽസരയുക്തിയെ പ്രകൃതിയിലേക്ക് പ്രക്ഷേപിക്കുകയല്ലേ ഡാർവിൻ ചെയ്തത് എന്ന മട്ടിൽ. ഇതിലെ ശരിതെറ്റുകൾ അവിടെ നിൽക്കട്ടെ. ഈയൊരു നോട്ടം പ്രധാനമാണ്. ജീവികളുടെ പരിണാമത്തെപ്പറ്റി പഠിക്കുമ്പോൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന വസ്തുതകളിൽപ്പോലും സമൂഹം പറ്റിപ്പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശുദ്ധമായ ഒരു വസ്തുതയും ഇല്ല. ജ്ഞാനോൽപാദനം സ്വാഭാവികമായിത്തന്നെ രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തനമാണ്.ഒരു സ്ഥിതിവിശേഷത്തെ മാറ്റാനുള്ള പ്രവർത്തനമായി രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനത്തെ കാണുന്നുവെന്നിരിക്കട്ടെ മനസ്സിലാക്കലല്ല, മാറ്റലാണ് വേണ്ടത് എന്ന മാർക്സിന്റെ പ്രസ്താവം പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. എന്നാൽ,

ആഴത്തിലുള്ള മനസ്സിലാക്കൽ ഒരു സംവിധാനത്തെ മാറ്റുന്നുണ്ട്. മനസ്സിലാക്കുമ്പോൾ, ചിന്തിക്കുമ്പോൾ ലോകം മാറുന്നുണ്ട്.

4. ഗവേഷണപ്രബന്ധങ്ങളുടെ ഘടനയെക്കുറിച്ചും സിദ്ധാന്തസമീപനങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഭിന്നാഭിപ്രായങ്ങൾ ഉണ്ടല്ലോ. മലയാളഗവേഷണ മേഖലയിൽ പുറംനാട്ടിൽനിന്നുള്ള സിദ്ധാന്തങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നത് പലപ്പോഴും എതിർക്കപ്പെടുന്നു. ഇതിനെ എങ്ങനെ കാണുന്നു?

സിദ്ധാന്തത്തെ എങ്ങനെ കാണണം എന്നത് പ്രധാനമാണ്. അയഞ്ഞ മട്ടിൽ എടുത്താൽ, സിദ്ധാന്തം എന്നത് ഒരു പ്രതിഭാസത്തെ മനസ്സിലാക്കാനോ വിശദീകരിക്കാനോ, ചില കുരുക്കുകൾ അഴിക്കാനോ ഉള്ള ഉപകരണങ്ങളാണ്. ചില സങ്കൽപനസാമഗ്രികളെ ആണ് സിദ്ധാന്തങ്ങൾ നൽകുന്നത്. എല്ലാ കുരുക്കുകളും അഴിക്കാനുള്ള താക്കോൽ സിദ്ധാന്തത്തിൽനിന്നും കിട്ടുമെന്ന് കരുതരുത്. 'ഇതാണ് സത്യം, ഇവിടെ മുട്ടുകുത്തുവിൻ' എന്നു പറയുന്ന സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ കാലംകഴിഞ്ഞു. ഒരു പ്രത്യേക കാഴ്ചപ്പാടിലൂടെ നോക്കുമ്പോൾ ചില തെളിച്ചങ്ങൾ കിട്ടും. അതിനർത്ഥം ഈ കാഴ്ചപ്പാട് സകലതിനേയും വിശകലനം ചെയ്യാൻ പ്രാപ്തമാണ് എന്നല്ല. ഒരു സിദ്ധാന്തവും ശരിയോ തെറ്റോ ആവുന്നില്ല എന്ന ഒരു വാദമുണ്ട്. ഒരു സ്പാനർ ശരിയോ തെറ്റോ ആവുന്നില്ല എന്ന് പറയുന്നതുപോലെ. യാഥാർത്ഥ്യത്തെക്കുറിച്ച് സ്പാനർ ഒന്നും പറയുന്നില്ല. പക്ഷേ, നിങ്ങൾക്കത് ചില കുരുക്കുകൾ അഴിക്കാൻ ഉപയോഗിക്കാം. സിദ്ധാന്തത്തെ ഇങ്ങനെ കാണുമ്പോൾ മാറ്റേണ്ടത് അതിനോടുള്ള ഫെറ്റിഷിസ്റ്റിക് (Fetishistic) ആയ സമീപനമാണ്. സാഹിത്യഗവേഷണത്തിന്റെ നടപ്പുരീതികളെ കുറിച്ച് ആധികാരികമായി എന്തെങ്കിലും പറയാൻ ഞാൻ ആളല്ല. എങ്കിലും ചില കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'ഇതാണ് എന്റെ ഗവേഷണ പ്രശ്നം, പറ്റിയ ഒരു സിദ്ധാന്തം വേണം' എന്ന മട്ടിൽ ചിലർ സമീപിക്കാറുണ്ട്. സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ പിന്തുണയില്ലാതെ ഒന്നും പറയാൻ പറ്റാത്ത അവസ്ഥ. വാസ്തവത്തിൽ ഗവേഷണത്തിന്റെ പ്രശ്നം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിൽത്തന്നെ സൈദ്ധാന്തികമായ മനനം വേണം. ഈ മനനത്തിൽനിന്നാണ് പരികൽപനകൾ രൂപപ്പെടുക. സിദ്ധാന്തം പറയുന്നതും സൈദ്ധാന്തികമായ മനനവും രണ്ടാണ്. ഒരു സങ്കൽപനസാമഗ്രി വിദഗ്ധമായി ഉപയോഗിക്കാനുള്ള പരിശീലനമാണ് സൈദ്ധാന്തികമായ മനനത്തിൽ ഉള്ളത്. സങ്കൽപനസാമഗ്രികളുടെ അവിദഗ്ധമായ ഉപയോഗമാണ് ഇന്നു വ്യാപകമായി കാണുന്നത്.

(ഗവേഷകർ ഉന്നയിച്ച ചോദ്യങ്ങളും അവയ്ക്കുള്ള മറുപടികളും)